

15 Juni 2021

Kommuntoppen om laxanalysen: ”Ville vara medvetna”

Sotenäs genomförde en analys av den planerade laxodlingen utanför Kungshamn. Men de listade hoten och möjligheterna hemlighölls – tills bara timmar efter Bohuslänningens avslöjande då sekretessen släpptes. Nu kommenterar kommundirektören punkterna i analysen.

Under 2020 undertecknade Sotenäs kommun ett arrendeavtal med Quality salmon, bolaget bakom planerna på Europas största landbaserade laxodling utanför Kungshamn. Arrendeavtalet avgör under vilka förutsättningar laxbolaget får använda industrimarken vid en eventuell etablering.

Innan arrendeavtalet undertecknades gjorde Sotenäs kommun bland annat en SWOT-analys. SWOT är en engelsk förkortning för strengths (styrkor), weaknesses (svagheter), opportunities (möjligheter) och threats (hot).

När Bohuslänningen tog del av analysen var styrkorna och möjligheterna offentliga – men svagheter och hoten sekretessmarkerade.

– Vill vi ha in en etablering vill vi inte att de som etablerar sig vet vilka svagheter vi ser hos kommunen, förklarade kommundirektören Maria Vikingsson beslutet.

Jan Turvall, lektor vid Göteborgs universitet och expert på bland annat offentlighet och förvaltningsrätt, underkände kommunens sekretessbeslut.

– Så kan man självklart inte göra. Ska man göra en etablering krävs ett fullständigt underlag för detta. Man kan inte undanhålla underlag, då kan beslutet fattas på felaktiga grunder. Kommunen

ska inte gynna eller missgynna ett företag, utan måste behandla alla företag och intressenter på ett likvärdigt sätt, sa han.

Mejlade listan timmar efter Bohusläningens publicering

Timmar efter Bohusläningens artikel mejlade kommunstyrelsens ordförande, Mats Abrahamsson (M), en helt omaskad lista. Där framgick vilka svagheter och hot kommunen ser, dels inom den egna organisationen men också med själva etableringen.

Nu kommenterar kommundirektören Maria Vikingsson punkterna som framträder i det omaskade dokumentet. Hon betonar att det är ett dokument som nu är ett år gammalt och att det ”runnit mycket vatten under broarna” sedan det sammanställdes.

– Bakgrunden är att innan vi skulle skriva arrendekontraktet ville vi göra en analys över fördelar och nackdelar. Då använde vi oss av en känd metod, SWOT, och gjorde den i ledningsgruppen i maj i fjol, säger hon.

En av punkterna i analysen var ”förändring i maktbalansen (stor aktör)”.

– Kommer det in en stor aktör så kan maktbalansen i samhället förändras. Vi ville vara medvetna om det. Det är likadant om man tittar på andra kommuner, som gamla brukssamhällen där det bara finns en stor aktör. Så är inte fallet i Sotenäs, vi har flera större industrier och är inte så beroende, förklarar hon.

Även risken för ”oseriös investerare” och ”missbruk och olagligheter” lyftes i analysen. En risk som bemöttes genom att kommunen behöll kontrollen över marken och genom att ställa krav på företagen som ska bedriva verksamhet i laxodlingen.

– Innan vi skrev arrendekontraktet kände vi att det var viktigt att vi säkrar upp kommunens värden för kommande generationer. Nu har vi inte sålt marken. Skulle det inte bli någon etablering är marken fortfarande kommunens. Företagen som jobbar där behöver också uppfylla

vissa kriterier, det står med arrendekontraktet. Vi anlidade en av Sveriges bästa advokatbyråer med stor erfarenhet av arrendekontrakt för att hjälpa oss med det.

En risk som gick att läsa i SWOT-analysen var att kommunen menade att man riskerade att förlora sin identitet. Vikingsson menar att den punkten hade varit viktigare om det rört sig om en annan typ av etablering än en fiskodling.

– Ska man ha en större etablering får man också fundera över vilken inriktning den har, om man nu kan välja. Fiske har vi arbetat med i generationer i kommunen och har stor erfarenhet och kunskap om. Det hade varit svårare om det hade varit en leksakstillverkare, till exempel, där vi inte har med den lokala kunskapen.

”Två saker som ingen hade räknat med”

Arbetet med etableringen har varit påfrestande för en liten kommun som Sotenäs. Samtidigt har en global pandemi slagit mot världen, och självklart inte lämnat Sotenäs kommun oberörd. Kommunen frågade sig: ”orkar vi med allt?”

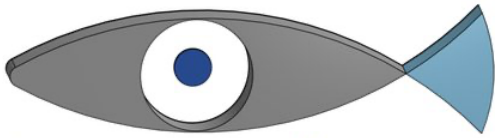
– Det är två saker som ingen av oss hade räknat med, säger Vikingsson.

Mats Abrahamsson har i tidigare intervjuer sagt att ni har en ärendeskuld efter arbetet med Quality salmon. Kan du säga hur mycket etableringen har påverkat er?

– Det kan vara svårt att säga vilket som är covid-19 och vilket som är etableringen. Sedan har det inte varit samma delar som varit så tungt belastade. Covid har främst påverkat skola och omsorg, och etableringen har främst belastat samhällsbyggnadsförvaltningen.

Både Maria Vikingsson och Mats Abrahamsson (M) har betonat att SWOT-analysen är gammal och till delar inaktuell.

Kan du säga hur mycket av analysen som fortfarande är relevant?

Laxgranskarna

– Jag skulle säga att vi har arbetat in sakerna som vi fick upp. De har vi arbetat in i arrendekontraktet och in i det jobbet vi gjort med översiktsplanen och visionen. Det är viktigt att man vet vad man ser som fördelar och nackdelar.